

تاریخچه گروه مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار

در دنیای امروز انسان‌ها مجبورند در تلاش معاش؛ با مشکلات گوناگون دست و پنجه نرم کرده و خطرات فراوانی را که خود ناشی از پیشرفت علم و تکنولوژی است، به جان بخرند. این خطرات، تعداد عوامل تهدید کننده سلامتی را افزایش داده است و در نتیجه بر تعداد بیماری‌های شغلی و مخاطرات حرفه‌ای نیز روز به روز افزوده می‌شود. برای مثال کارگری که در واحد صنعتی با جیوه یا سرب سر و کار دارد، ممکن است دچار مسمومیت حاد شده یا به یک بیماری مزمن دچار گردد. کارکنان مشاغل اداری نیز گاه به علت بی‌حرکتی، کار کردن در نور ضعیف، مکان‌های غیر بهداشتی و مرطوب یا به علت تماس با دستگاه‌های الکترونیکی ممکن است سلامت خود را به خطر اندازند. حتی گاهی اوقات شرایط محیط کار به اندازه‌ای سخت و ناگوار است که اگر دانش بشری کمک نکرده و مشکلات را همواره نسازد، زندگی در آن شرایط غیر ممکن می‌گردد. تا جایی که در عصر حاضر حوادث پس از بیماری‌های قلب و عروق و سرطان سومین علت اصلی مرگ و میر در کشورهای صنعتی است. از سوی دیگر، حوادث ناشی از کار، هزینه‌های بسیاری را بر دوش اقتصاد ملی هر کشور می‌گذارد به همین دلیل حفظ سلامت کارگران که عظیم‌ترین قشر هر جامعه‌ای را تشکیل می‌دهند گذشته از جنبه انسانی آن، هم از نظر مصالح اجتماعی و اقتصادی و هم از نظر تأمین سلامت و فراهم ساختن آسایش و رفاه کارگران و تطبیق وضع کار با مقتضیات جسمی و روانی آنان، یک وظیفه انسانی، یک احتیاج و یک شرط امکان انجام کار و فعالیت ثمر بخش است کاری مهم و حیاتی که در هر کشوری بر عهده متخصصان بهداشت کار می‌باشد. به عبارت دیگر دانش بهداشت حرفه‌ای تلاش می‌کند تا با حذف عوامل خطرناک فیزیکی، شیمیایی، روانی و بیولوژیکی یا کاهش تأثیرات این عوامل از آسیب‌رسانی به کارکنان جلوگیری نماید. برای رسیدن به این هدف علم بهداشت دارای سه مرحله مهم و اساسی است که این مراحل عبارتند از: شناسایی، ارزیابی و کنترل عوامل خطرناک؛ یعنی متخصص بهداشت حرفه‌ای و ایمنی کار در مرحله اول خطر را شناسایی کرده و پس از شناسایی کامل، مقدار خطر را سنجش می‌کند و در مرحله آخر به کنترل عوامل خطرناک می‌پردازد. گفتنی است که مرحله شناسایی خطر در مقطع کاردانی، ارزیابی در مقطع کارشناسی و کنترل در مقطع کارشناسی ارشد بهداشت حرفه‌ای آموزش داده می‌شود. برای مثال یک کاردان بهداشت حرفه‌ای و ایمنی کار در کارخانه ریسندهی و بافندگی باید کانون‌های خطر اعم از منابع ایجاد صدای بیش از حد مجاز، نوع مواد شیمیایی خطرناک مورد استفاده، نحوه نگهداری مواد خطرناک و طریقه مصرف آنها را شناسایی کند. سپس یک کارشناس بهداشت حرفه‌ای و ایمنی کار باید تراکم مقدار آلودگی را در یک متر مکعب هوا تعیین نماید و مشخص کند که مقدار آلودگی بالاتر یا پائین‌تر از حد استاندارد است که در این مرحله کارشناس با استفاده از روش‌های آنالیز پیچیده و وسیعی مانند آنالیز رنگ‌سنجی، آنالیز دستگاهی، گاز کروماتوگرافی، اسپکتروفتومتری و روش‌های دیگر ماده شیمیایی مورد نظر را سنجش و مقدار آن را تعیین می‌کند. کارشناس ارشد بهداشت حرفه‌ای نیز پس از این که عوامل خطرناک شناسایی و ارزیابی شد باید روش یا روش‌هایی را پیشنهاد کند که عوامل زیان‌آور حذف گردد یا کاهش یابد و به اندازه استاندارد برسد. فارغ‌التحصیل دکترا نیز به تدریس و تحقیق در زمینه بهداشت حرفه‌ای می‌پردازد. تأمین، حفظ و ارتقاء وضعیت جسمی، روحی و روانی فردی و اجتماعی کارکنان همه مشاغل، پیشگیری از بروز بیماری‌ها و حوادث ناشی از کار و انتخاب کارگر متناسب با شغلی که قابلیت انجام آن را دارد، از جمله اهداف بهداشت حرفه‌ای به شمار می‌روند اشاره می‌گردد که منظور از بیماری‌ها و حوادث شغلی آنهایی هستند که در حین انجام کار و بواسطه آن رخ می‌دهند. از جمله آنها می‌توان به کری‌های حرفه‌ای ناشی از صدای غیر مجاز، بیماری‌های پوستی و ریوی، سرطان‌های شغلی و سایر بیماری‌های ناشی از عوامل زیان‌آور فیزیکی، شیمیایی و غیره اشاره نمود.

گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای و ایمنی کار دانشکده بهداشت بجنورد در سال تحصیلی ۱۳۹۱ فعالیت خود را با آموزش در مقطع کارشناسی پیوسته (مهر ماه) و ناپیوسته بهداشت حرفه‌ای (بهمن ماه) شروع نمود.